

ПРИЛОЖЕНИЕ КЪМ ГОДИШНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ ЗА 2020 Г.

1. ОБЩА ИНФОРМАЦИЯ

Наименование на дружеството: „ТИБИЕЛ“ ЕООД

Държава на регистрация: Република България

Седалище и адрес на управление: Адрес за кореспонденция: гр.Перник, площад „Свети Иван Рилски 1”

ЕИК: 106588084

Предмет на дейност: Търговия на едро с твърди, течни и газообразни горива и подобни продукти.

Структура: Дружеството няма разкрити клонове и представителства

Дата на финансовия отчет: 31.12.2020 г.

Текущ период: годината, започваща на 01.01.2020 г. и завършваща на 31.12.2020 г.

Предходен период: годината, започваща на 01.01.2019 г. и завършваща на 31.12.2019 г.

Валута на съставяне на годишния финансов отчет: български лева

Точност на числата, представени в отчета: хиляди български лева

Вид на финансовия отчет: годишен финансов отчет на дружеството

Средна численост на персонала за отчетния период: 31 броя.

Дата на изготвяне: 02.06.2020 година

Собственост и управление: Едноличен собственик на „ТИБИЕЛ” ЕООД, е дружеството Лифонд Инвестмънтс Лимитид, компания надлежно регистрирана според законите на Република Кипър.

Едноличен собственик на капитала	Брой акции	Стойност BGN'000	Платени BGN'000	Относител ен дял
ЛИФОНД ИНВЕСТМЪНТС ЛИМИТИД – РЕПУБЛИКА КИПЪР	5 050	5 050 000.00	5 050 000.00	100 %
ОБЩО	5 050	5 050 000.00	5 050 000.00	100 %

Управителни органи на „ТИБИЕЛ” ЕАД: Едноличният собственик на капитала и управител.

Дружеството се представлява от: Димитър Йорданов Иванов – управител по Договор за управление .

2. ОСНОВНИ ПОЛОЖЕНИЯ ОТ СЧЕТОВОДНАТА ПОЛИТИКА

2.1. База за изготвяне на финансовия отчет

Настоящият годишен финансов отчет на „ТИБИЕЛ“ ЕООД гр. Перник, е съставен в съответствие с Националните счетоводни стандарти (НСС), приложими в България към 31 декември 2020 година.

За предходната 2019 година дружеството прилага за първи Националните счетоводни стандарти (НСС), приложими в България и те са базата за изготвяне на финансовия отчет за 2019 година.

Счетоводството на дружеството се осъществява и финансовите отчети се съставят в съответствие с основните счетоводни принципи и изискванията на Закона за счетоводството.

Дружеството осъществява счетоводството на основата на документалната обосновааност на стопанските операции и факти, като спазва изискванията за съставяне на документите съгласно действащото законодателство.

Финансовият отчет е изготвен при спазване на принципа на историческата цена, модифициран в определени случаи с преоценката на някои активи и пасиви по тяхната справедлива или друга стойност, както това е посочено на съответните места.

Финансовият отчет е изготвен на база принципа за действащо предприятие, който предполага, че дружеството е действащо и ще продължи дейността си в предвидимо бъдеще.

2.2. Консолидационна политика

„ТИБИЕЛ“ ЕООД гр. Перник е дъщерно дружество на „Лифонд Инвестмънтс Лимитид“, чуждестранно юридическо лице от Република Кипър и не изготвя консолидиран финансов отчет.

2.3. Счетоводни предположения и приблизителни счетоводни оценки

Приложението на НСС изисква от ръководството да направи някои счетоводни предположения и приблизителни счетоводни преценки при изготвяне на годишния финансов отчет и при определяне на стойността на някои от активите, пасивите, приходите и разходите. Всички те се извършват на основата на най-добрата преценка, която е направена от ръководството към датата на изготвянето на финансовия отчет. Действителните резултати биха могли да се различават от представените във финансовия отчет.

2.4. Сравнителни данни

Дружеството представя сравнителна информация във финансовия отчет за една предходна година. Когато е необходимо, сравнителните данни се рекласифицират и преизчисляват, за да се постигне съпоставимост спрямо промени в представянето в текущата година.

През 2020 г. дружеството изготвя финансов отчет в съответствие с НСС.

2.5. Отчетна валута

Съгласно изискванията на българското счетоводно законодателство дружеството води счетоводството и съставя финансовите си отчети в националната валута на Република България – български лев (BGN).

От 01.01.1999 г. по силата на въведения в България валутен борд българският лев е с фиксиран курс към еврото в съотношение BGN 1.95583 : EUR 1.

Всички данни за текуща и предходна година във финансовите отчети се представят в хил.лв., освен ако нещо друго изрично не е указано.

2.6. Чуждестранна валута

Чуждестранна е всяка друга валута, различна от отчетната валута.

Сделките в чуждестранна валута, с изключение на тези за покупка и продажба на валута, се вписват първоначално в левове, като към сумата на чуждестранната валута се прилага централния

курс на Българска народна банка (БНБ) към датата на сделката. Курсовите разлики, възникващи при уреждането на парични позиции или при отчитането на парични позиции по курсове, различни от тези, по които са били заведени първоначално през периода, или са били отчетени в предходни периоди, се отчитат като текущи финансови приходи или текущи финансови разходи за периода, в който са възникнали.

Към 31 декември паричните средства, вземанията и задълженията, като монетарни отчетни обекти, деноминирани в чуждестранна валута, се оценяват в български лева като се използва заключителния курс на БНБ.

2.7. Приходи

Приходите в дружеството се признават на база принципа на начисляване и до степента, до която стопанските изгоди се придобиват от дружеството и доколкото приходи могат надеждно да се измерят. Оценяват се по справедливата стойност на полученото или подлежащо на получаване.

Приходите включват справедливата цена на продадените продукция, стоки и услуги, нетно от косвените данъци (данък върху добавената стойност) и предоставените отстъпки и рабати.

Приходът от продажбата на продукция и стоки се признава, когато дружеството е прехвърлило на купувача значителни рискове и изгоди, свързани със собствеността на продукцията и стоките и не запазва участие в управлението или ефективен контрол върху продаваните продукция и стоки.

Приходът от извършените услуги се признава в зависимост от етапа на завършеност на сделката към края на отчетния период, ако този етап може да бъде надеждно измерен, както и разходите, извършени по сделката и разходите за приключването ѝ.

Приходите от наеми се признават на линеен принцип за периода на наема.

Приходите от лихвите се признават текущо, пропорционално на времевата база, която отчита ефективния доход от актива.

Приходите от дивиденди се признават, когато се установи правото за тяхното получаване.

Приходите от дивиденди в дялове и ценни книжа се представят в ОПР като “приходи от участия”.

Към приходите от обичайна дейност за дружеството се отнасят и финансовите приходи.

2.8. Разходи

Разходите в дружеството се признават в момента на тяхното възникване и на база принципите на начисляване и съпоставимост между приходи и разходи. Разходите се оценяват по справедливата стойност на платеното или предстоящо за плащане.

Дружеството отчита текущо разходите за дейността по икономически елементи и след това същите се отнасят по функционално предназначение с цел формиране размера на разходите по направления и дейности.

Към разходите за дейността се отнасят и финансовите разходи, които се състоят от лихвени разходи за периода, включително банкови комисионни и други преки разходи по кредити и банкови гаранции, курсови разлики от валутни операции, разходи по операции с финансови активи и други.

Възникналите разходи през текущия отчетен период, които са свързани със следващи отчетни периоди, се посочват като разходи за бъдещи периоди. Същите се признават като текущ разход за периода, през който договорите, за които се отнасят, се изпълняват.

2.9. Нетекущи (Дълготрайни) материални активи

Признаване и оценка

Като дълготрайни материални активи (ДМА) се отчитат установими нефинансови ресурси, придобити и притежавани от дружеството, които:

- а) имат натурално-веществена форма;
- б) се използват за производството и/или доставката/продажбата на активи или услуги, за отдаване под наем, за административни или за други цели;
- в) се очаква да бъдат използвани през повече от един отчетен период;
- г) стойността на актива може надеждно да се изчисли;

д) дружеството очаква да получи икономически изгоди, свързани с актива;
Стойностният праг, над който активите се признават за ДМА, е определен на 700 лв. и под този праг активите се отчитат като текущ разход.

ДМА, които се състоят от разграничими съставни части, отговарящи поотделно на критериите за дълготраен материален актив, могат да бъдат разделени на своите съставни части и всяка част да се третира като самостоятелен актив.

Първоначалната оценка на ДМА се определя както следва:

Придобити чрез покупка - Оценката е по цена на придобиване, която включва покупната цена (включително митата и невъзстановимите данъци) и всички преки разходи до въвеждането им в експлоатация.

Създадени в дружеството - Оценката е себестойността. Не се включват вътрешни печалби, административните и други общи разходи (несвързани пряко с процеса на придобиване).

Получени при безвъзмездна сделка - Оценката е по справедлива стойност.

Последващо оценяване

След първоначално признаване, ДМА се оценяват по цена на придобиване, намалена с размера на начислените амортизации и евентуалните загуби от обезценки.

Последващи разходи

Последващите разходи по ДМА се капитализират (увеличават стойността им) само в случай, че водят до увеличаване на икономическата изгода спрямо първоначално оценената ефективност на актива. Всички останали последващи разходи под формата на ремонти и др. се отчитат като текущи разходи в периода, през който са извършени.

Временното извеждане от употреба на ДМА (консервиране) се прилага по отношение на активи, които не се ползват в дейността на дружеството за период, не по-кратък от 12 (дванадесет) месеца. За периода на консервация на активите не се начислява амортизация. Те не се отписват от състава на активите на дружеството. Разходите във връзка с извеждането им от употреба се отчитат като текущи разходи за периода, в който са възникнали.

Към консервация на ДМА се пристъпва на база икономическа обосновка и вземане на решение за консервацията, план с конкретни процедури за осъществяване на консервацията, изискванията, при изпълнението на които ще се осъществи повторното въвеждане на активите в употреба, както и прогноза за осъществяването на тези изисквания.

В края на всеки отчетен период дружеството проверява временно изведените от употреба ДМА за обезценка по реда на Счетоводен стандарт (СС) 36 Обезценка на активи.

Амортизация

Дружеството начислява амортизации на ДМА съгласно полезния живот на отделните активи, определени от ръководството на дружеството за всеки клас активи по линейния метод.

Изготвя се амортизационен план, в който се водят и напълно амортизирани активи до момента на прекратяване на тяхната употреба.

Срок на годност

Първоначално полезния срок на ДМА се определя въз основа на документацията, предоставена от производителя за нормалната експлоатационна продължителност на актива. При липса на подобна информация ръководството на дружеството определя полезния живот на ДМА, използвайки данни за полезния срок на сходни активи.

Полезния живот на ДМА се преразглежда в края на годината като се отчитат направените ремонти и подобрения по актива, както и технологичните промени и промените, настъпили на пазара за съответните активи. Ако очакванията се различават значително от предишни оценки, амортизационните отчисления за текущия и бъдещите отчетни периоди се коригират. Промените се отразяват хронологично в инвентарните книги. За значителни се приемат очакванията в промяна на полезния срок на годност, които се различават повече от 10 % от предишни оценки.

Остатъчна стойност

Дружеството приема, че остатъчната стойност е незначителна, когато нейната оценка е по-малка от 5 % от стойността при първоначалното признаване на актива. В този случай за остатъчна стойност се записва нула.

Амортизационната политика се спазва най-малко през един отчетен период. Дружеството преразглежда амортизационната си политика към началото на всеки отчетен период.

Преглед за обезценка

Балансовите стойности на ДМА подлежат на преглед за обезценка, когато са налице събития или промени в обстоятелствата, които показват, че балансовата стойност би могла да се отличава трайно от възстановимата им стойност. Ако са налице такива индикатори, че приблизително определената възстановима стойност е по-ниска от тяхната балансова стойност, то последната се коригира до възстановимата стойност. Последната е по-високата между нетната им продажна цена и стойността им в употреба. В случаите, когато не е възможно да се определи нетната продажна цена на даден актив, стойността му в употреба се приема за възстановима стойност. Ако няма доказателства, че стойността в употреба надхвърля нетната продажна цена на даден актив, последната се приема за негова възстановима стойност.

Възстановимата стойност се определя за всеки актив поотделно. Изключения се допускат за активи, при чието използване не се пораждат разграничими парични постъпления.

Загубата от обезценка на актив се признава веднага като текущ разход за дейността.

Ако след извършена обезценка на актив неговата възстановима стойност превиши балансовата му стойност, се отразява възстановяване на загубата от обезценка - като текущ приход от дейността - до размера на предходната обезценка, която е била отразена като текущ разход за дейността.

При обезценка на активи, за които е създаден резерв от последваща оценка, загубата от обезценката се отразява в намаление на този резерв, а когато го надвишава, разликата се признава като текущ разход. Възстановяване на загуба от обезценка не се допуска, когато през предходни периоди с тази загуба е намален преоценъчния резерв. Възстановяване се допуска, само когато тази загуба е отчетена през предходни периоди като текущ разход.

2.10. Нематериални активи

Признаване и оценка

Дружеството счита като нематериални активи (НМА) нефинансови ресурси без материален характер, придобити и контролирани от него, от които се чакат бъдещи икономически ползи за повече от един отчетен период.

Стойностният праг, над който активите се признават за НМА, е определен на 700 лв. и под този праг активите се отчитат като текущ разход.

Разграничимите съставни части на тези активи, които отговарят поотделно на критериите за НМА се признават и отчитат като такива.

При първоначално придобиване НМА се оценяват по цена на придобиване, която включва покупната цена и всички разходи по доставката и инсталирането им. Разходите за обучение на персонала за работа с програмните продукти, както и административните и други общи разходи не се включват в първоначалната оценка.

След първоначалното признаване НМА се оценяват по цена на придобиване, намалена с начислената амортизация и евентуално с натрупаните загуби от обезценки. В края на всеки отчетен период се прави преглед за бъдещите изгоди от НМА.

Представяне

Нематериалните активи се класифицират и представят във финансовия отчет в следните групи: права за индустриална собственост, права върху интелектуална собственост, концесионни права, технологични права, нематериални активи в процес на развитие и други НМА.

Последващи разходи

Последващите разходи за поддържане на първоначално установената ефективност на НМА се отчитат като текущи разходи.

Разходите, които могат да бъдат надлежно измерени и отнесени към определени НМА се капитализират (увеличават стойността на НМА или се отчитат като отделен НМА) само в случай, че водят до увеличаване на очакваните изгоди и се третират като разходи за усъвършенстване.

Временното извеждане от употреба на НМА (за усъвършенстване или консервиране) се прилага по отношение на активи, които не се ползват в дейността на дружеството за период, не по-кратък от 12 (дванадесет) месеца или се нуждаят от съществено усъвършенстване.

За периода на консервация на НМА не се начислява амортизация. Те не се отписват от състава на активите на дружеството. Разходите във връзка с извеждането им от употреба се отчитат като текущи разходи за периода, в който са възникнали.

Към консервация на НМА се пристъпва на база икономическа обосновка и вземане на решение за усъвършенстване или консервация, план с конкретни процедури, изискванията, при изпълнението на които ще се осъществи повторното въвеждане на активите в употреба, както и прогноза за осъществяването на тези изисквания.

В края на всеки отчетен период дружеството проверява временно изведените от употреба НМА за обезценка по реда на СС 36 - Обезценка на активи.

Амортизация

Дружеството начислява амортизации на НМА съгласно очакваната икономическа изгода на отделните активи, като се прилага линейния метод.

В амортизационния план се водят и напълно амортизирани активи до момента на прекратяване на тяхната употреба.

Полезния живот на НМА се преразглежда в края на всеки отчетен период и при установяване на значителни отклонения спрямо бъдещите очаквания за срока на използването им, същият се коригира перспективно. За значителни се приемат очакванията в промяна на полезния срок на годност, които се различават повече от 10 % от предишни оценки.

Остатъчна стойност

Дружеството приема, че остатъчната стойност е незначителна, когато нейната оценка е по-малка от 5 % от стойността при първоначалното признаване на актива. В този случай за остатъчна стойност се записва нула.

Амортизационната политика се спазва най-малко през един отчетен период. Дружеството преразглежда амортизационната си политика към началото на всеки отчетен период.

Преглед за обезценка

Балансовите стойности на НМА подлежат на преглед за обезценка, когато са налице събития или промени в обстоятелствата, които показват, че балансовата стойност би могла да се отличава трайно от възстановимата им стойност. Прилагат се правилата за ДМА.

2.11. Инвестиционни имоти

Дружеството класифицира имотите според предполагаемото им предназначение като:

- Ползвани за дейността имоти – отчитат се като ДМА по реда на СС 16 - Дълготрайни материални активи;
- Имоти за продажба – отчитат се като МЗ по реда на СС 2 – Отчитане на стоково-материалните запаси, в случай на незавършено производство по реда на СС 11-Договори за строителство;
- Инвестиционни имоти – отчитат се като дългосрочни финансови активи по реда на СС 40 – Отчитане на инвестиционни имоти .

При промяна на предназначението на имота, всеки един може да бъде прекласифициран в друг, като при отчитането се прилагат правилата на съответните счетоводни стандарти.

Инвестиционни имоти са имоти (земи и сгради), държани с цел получаване на приходи от отдаване под наем или за увеличение стойността на капитала, или и за двете.

Когато имот включва част, предназначена за получаване на приходи от наем и част, предназначена за ползване в дейността се преценява дали тези части с различно предназначение могат да се отчитат поотделно. В противен случай ръководството на дружеството преценява дали частта за ползване в дейността е незначителна спрямо предназначението на имота като цяло, за да се класифицира като инвестиционен или за ползване в дейността.

Първоначалната оценка на инвестиционните имоти се извършва по историческа цена. В първоначалната оценка се включват, т.е. не се отчитат отделно, всички трайно прикрепени ДМА, без които инвестиционният имот не би могъл да осъществява предназначението си (като например асансьори, климатици, тръбопроводи, шахти, кабели, противопожарни инсталации, обзавеждане и инвентар и др.).

Последващите разходи, свързани с инвестиционните имоти се капитализират (увеличават стойността им) само в случай, че водят до увеличаване на очакваните икономически изгоди спрямо първоначално предвидените. Всички останали последващи разходи под формата на ремонти и др. се отчитат като текущи разходи за периода, през който са извършени.

При последващо оценяване на инвестиционните имоти, дружеството прилага модела на цената на придобиване.

Инвестиционните имоти се отписват от годишния финансов отчет, когато се извадят трайно от употреба и не се очакват от тях бъдещи икономически изгоди или се продадат.

2.12. Инвестиции

2.12.1. Инвестиции в дъщерни и асоциирани предприятия

Дъщерни предприятия са всички предприятия, в които дружеството притежава повече от половината от акциите с право на глас и/или дялове, и върху чиято дейност може да упражнява контрол.

Дългосрочните инвестиции в дъщерни предприятия се отчитат по себестойност (цена на придобиване) на инвестицията.

Асоциирани предприятия са всички предприятия, в които дружеството притежава между 20 % и 50 % от акциите с право на глас и/или дялове или упражнява значително влияние, а не контрол.

Инвестициите в асоциирани предприятия се отчитат по себестойност (цена на придобиване) на инвестицията.

Себестойността представлява справедливата стойност на възнаграждението, което е платено, включително преките разходи по придобиване на инвестицията.

Притежаваните от дружеството инвестиции в дъщерни и асоциирани предприятия подлежат на преглед и обезценка. При установяване на условия за обезценка, същата се признава в ОПР.

Във финансовите си отчети дружеството отчита инвестициите в дъщерни и асоциирани предприятия по себестойност (цена на придобиване), намалена с натрупаните загуби от обезценка.

Инвестициите се отписват, когато се прехвърлят правата, които произтичат от тях на други лица при настъпването на правните основания за това и по този начин се загубва контрола, съответно значителното влияние върху стопанските изгоди от инвестициите.

Когато дружеството стане част от група и е инвеститор в асоциирано предприятие, инвестицията в асоциираното предприятие се отчита в консолидирания финансов отчет по метода на собствения капитал.

2.12.2. Дългосрочни инвестиции, обявени за продажба

Дългосрочните инвестиции, обявени за продажба са с характер на участия в капиталите на други предприятия, в които дружеството не упражнява значително влияние или контрол върху дейността им.

Първоначално дългосрочните инвестиции, обявени за продажба (представляващи малцинствено участие в капитала на дружеството – емитент), се признават по цена на придобиване. Цената на придобиване е справедливата стойност на възнаграждението, което е платено, включително разходите за придобиване на инвестицията.

Притежаваните от дружеството дългосрочни инвестиции, обявени за продажба, търгуващи се на активен борсов пазар се оценяват последващо по справедлива стойност, която не се коригира с очакваните разходи по продажба или друг вид освобождавания.

База за определяне на справедливата стойност е котираната пазарна цена на най-скорошната сделка, при условие, че не е имало значителна промяна в икономическите условия в периода между датата на сделката и отчетната дата.

Разликите от промените в оценките на финансовите инструменти, отчитани по справедлива стойност и класифицирани като обявени за продажба се отчитат като увеличение или намаление на резерв от преоценка на финансови инструменти, който може да бъде положителна или отрицателна величина.

Притежаваните от дружеството инвестиции, представляващи малцинствено участие в капиталите на други предприятия, които не се търгуват на активен пазар и за тях няма котировки на пазарни цени се оценяват и представят по себестойност.

2.12.3. Дялове в смесени предприятия

Смесеното предприятие се основава на договорно взаимоотношение, по силата на което две или повече страни се заемат със стопанска дейност, която подлежи на съвместен контрол. Смесеното предприятие може да бъде: съвместно контролирана дейност, съвместно контролирани активи и съвместно контролирана стопанска единица.

Когато дружеството е съдружник в смесено предприятие то споделя съвместния контрол върху смесеното предприятие.

Когато дружеството е инвеститор в смесено предприятие то не споделя съвместния контрол и отчита във финансовия отчет своето дялово участие като финансов инструмент, а когато това участие има значително влияние в смесеното предприятие – като инвестиция в асоциирано предприятие.

Съвместно контролирани дейности

Съвместно контролираната дейност се базира на експлоатацията на активи и други ресурси на съдружниците като същата не представлява обособена стопанска единица, която да е отделна от самите съдружници.

Когато дружеството е съдружник в съвместно контролирана дейност, отчита и отразява във финансовите си отчети:

- контролираните от него активи и поетите от него задължения;
- направените от него разходи и собствения си дял в приходите от продажбите на продукцията, стоките и услугите, произвеждани от смесеното предприятие;

За целите на съвместно контролираната дейност не се води отделно счетоводство и не се изготвя отделен финансов отчет. С цел оценяване ефективността от смесеното предприятие, съдружниците за свои цели определят вида на отчетите, които следва да се изготвят и информацията, която те следва да съдържат.

Съвместно контролирани активи

Съвместно контролираните активи се базират на съвместен контрол, а често и на съвместна собственост върху един или повече от активите, внесени в смесеното предприятие или придобити специално за него.

Когато дружеството е съдружник в такова смесено предприятие, базирано на съвместно контролирани активи отчита и отразява във финансовите си отчети:

- своя дял в съвместно контролираните активи, класифицирани според естеството на активите, а не като инвестиция;
- своя дял от понесените пасиви при финансиране на собствения му дял;
- своя дял от пасивите, понесени съвместно с другите съдружници във връзка със смесеното предприятие;
- какъвто и да е приход от продажбата на този дял от продукцията заедно със своя дял в разходите, направени от смесеното предприятие;
- каквито и да е разходи, свързани със собствения му дял в смесеното предприятие.

Съвместно контролирани стопански единици

Съвместно контролираната стопанска единица е самостоятелно създадено, обособено предприятие, в което всеки от съдружниците има дял. Такава единица действа по същия начин като всички останали предприятия, но с тази разлика, че договорното взаимоотношение между съдружниците установява съвместен контрол върху дейността му.

Когато дружеството е съдружник в съвместно контролирано предприятие, в индивидуалния си финансов отчет отчита участието си в него като инвестиция по себестойностния метод (цена на придобиване).

Когато дружеството е съдружник в съвместно контролираното предприятие и стане част от група и поне един от останалите съдружници не е предприятие от групата, в консолидирания финансов отчет участието се отчита по метода на пропорционалната консолидация.

За целите на съставяне на консолидирания финансов отчет, дружеството като съдружник в съвместно контролираната стопанска единица използва следния начин за консолидиране: обединява ред по ред своя дял във всеки отделен актив, пасив, приход или разход на съвместно контролираната стопанска единица със сходни позиции от индивидуалния си финансов отчет.

2.13. Стоково-материални запаси

Стоково-материални запаси са текущи (краткотрайни) материални активи под формата на:

- материали, придобити главно чрез покупка и предназначени основно за влягане в производствения процес с цел произвеждане на продукция или услуги, или са обект на преки продажби, когато това се прецени от предприятието;
- продукция, създадена в резултат на производствен процес в предприятието и предназначена за продажба;
- стоки, придобити главно чрез покупка и предназначени за продажба;
- незавършено производство, представляващо съвкупност от разходи, от които се очаква да се произведе продукция;
- инвестиция в материален запас - материални активи, придобити за инвестиционни цели, а не за ползване.

Стоково-материалните запаси се оценяват по по-ниската от доставната стойност и нетната реализируема стойност. Разликата се отчита като други текущи разходи за дейността.

Доставната стойност включва сумата от всички разходи по закупуването, преработката, както и други разходи, направени във връзка с доставянето им до сегашното състояние и местоположение.

Разходите за закупуване включват покупната цена, вносните мита и такси, невъзстановимите данъци и акцизи, разходите по доставката и други разходи, които допринасят за привеждане на материалите и стоките в готов за тяхното използване вид.

Разходите за преработка включват разходите, пряко свързани с произвежданите продукти и систематично начисляваните постоянни и променливи общопроизводствени разходи.

Нетната реализируема стойност е предполагаемата продажна цена в нормалния ход на стопанската дейност, намалена с необходимите разходи за завършване на производствения цикъл и разходите, необходими за осъществяване на продажбата.

Потреблението на стоково-материалните запаси се оценява по метода: Средно-претеглена стойност.

В края на отчетния период ако отчетната стойност на стоково-материалните запаси е по-висока от нетната реализируема стойност, тя се намалява до размера на нетната реализируема стойност. Намалението се отчита като други текущи разходи.

За всеки следващ период се прави нова оценка на нетната реализируема стойност. Когато условията, довели до снижаване стойността на стоково-материалните запаси вече не са налице, предприема се увеличение, което не може да превишава стойността на стоково-материалните запаси, която те са имали преди намалението. Възстановяването изцяло или частично на предишното намаление на отчетната стойност се отчита като увеличение на стойността на съответните стоково-материални запаси и като други текущи приходи.

Себестойността на продукцията включва:

- преки разходи (например основни материали, трудови възнаграждения и осигуровки на пряко заетите в производството лица и др.);

- постоянни общопроизводствени разходи (например амортизации, наеми, застраховки и др.);
- променливи общопроизводствени разходи (например външни услуги, канцеларски материали и консумативи, трудови възнаграждения и осигуровки и др.)

Разпределението на общопроизводствените разходи се извършва на базата на преките разходи за съответния вид продукция.

При производство на взаимносвързана продукция разпределението на общопроизводствените разходи между основните продукти се извършва на базата на относителния дял на справедливата стойност на всеки продукт в общата справедлива стойност на продукцията. Страничните продукти се оценяват по нетната реализируема стойност, която се отчислява от стойността на основния продукт.

При калкулиране на себестойността дружеството прилага метода на разпределение на разходите по отделни калкулационни обекти.

Разходи, които не се включват в себестойността на произведената продукция и се отчитат като текущи за периода са:

- количества материали, труд и други производствени разходи извън нормалните граници;
- разходи за съхранение в склад;
- административни разходи;
- разходи по продажбите;

Себестойност на предоставените услуги

Дотолкова, доколкото при предоставянето на услуги се ползват стоково-материални запаси, то те се включват в себестойността на услугите. Себестойността се състои главно от разходите за труд и другите разходи за персонала, зает в предоставянето на услугата, включително служителите, изпълняващи надзорна дейност, и съответната част от общите разходи за тях. Трудът и други разходи, свързани с продажбите и общия административен персонал, не се включват, а се признават за разходи в периода, в който са възникнали. При продажба на стоково-материални запаси, балансовата им сума се признава като разход през периода, през който съответният приход е признат. Сумата на всяка обезценка на стоково-материални запаси до нетната им реализируема стойност, както и всички загуби от стоково-материални запаси се признават като разходи за периода на обезценката или на възникването на загубите. Сумата на евентуалното обратно възстановяване на стойността на обезценката на стоково-материални запаси, възникнала в резултат на увеличението на нетната реализируема стойност, се признава като намаляване на сумата на признатите разходи за стоково-материални запаси през периода, през който възстановяването е възникнало. Някои стоково-материални запаси могат да бъдат отнесени по сметките на други активи, като например стоково-материални запаси, които се използват като компонент на създадените от самото дружество собствени сгради, съоръжения и оборудване. Стоково-материалните запаси, отнесени към друг актив, се признават за разход в продължение полезния живот на актива.

2.14. Кредити и вземания

Като кредити и вземания, възникнали първоначално в дружеството, се класифицират вземания, възникнали от директно предоставяне на стоки, услуги, пари или парични еквиваленти на дебитори.

Вземанията в лева се оценяват по стойността на тяхното възникване и се намаляват със стойността на признатата обезценка за трудносъбираеми и несъбираеми вземания. Вземанията в чуждестранна валута се отчитат в левове, като се прилага централния курс на датата на сделката, а към 31 декември на текущата година се оценяват по заключителния курс на БНБ.

Предоставените кредити се отчитат по себестойност (номинална стойност), която се приема за справедлива стойност на предоставеното по сделката, нетно от преките разходи, свързани с тези заеми. Печалбите и загубите се признават в ОПР като финансови приходи (лихви) или разходи през периода, за който е предоставен кредита.

Кредитите и вземанията се класифицират като текущи, освен за частта от тях, която ще бъде уредена в срок над 12 месеца от края на отчетния период.

Преглед на вземанията за обезценка се извършва от ръководството на дружеството в края на всеки отчетен период и ако има индикации за обезценка, загубите се начисляват като текущ разход. Приблизителната оценка за загуби от съмнителни, трудносъбираеми и несъбираеми вземания се прави, когато за събираемостта на цялата сума или част от нея съществува висока

несигурност. Към всяко едно вземане се подхожда индивидуално като се прилагат съотносими критерии за оценка на събираемостта. Несъбираемите вземания се отписват, когато правните основания за това настъпят. Обезценката на вземанията се начислява чрез съответна кореспондентска корективна счетоводна сметка за всеки вид вземане и се отразява в статията “обезценка на активи” на лицевата страна на ОПР.

2.15. Парични средства

Паричните средства са краткосрочни финансови активи под формата на:

- парични наличности - пари в брой и безсрочни депозити;
- парични еквиваленти - краткосрочни, лесно обратими, високоликвидни вложения, които съдържат незначителен риск от промяна в стойността им.

Паричните средства се оценяват по тяхната номинална стойност. Паричните средства в чуждестранна валута при закупуване се оценяват по валутния курс на придобиване, а към 31 декември на текущата година по заключителния курс на БНБ.

2.16. Собствен капитал

2.16.1. Капитал

Дружеството е капиталово и е задължено да регистрира в Търговския регистър определен размер капитал, който да служи като обезпечение на кредиторите на дружеството за изпълнение на техните вземания към него.

Капиталът на дружеството се представя по неговата номинална стойност, съгласно съдебното решение за регистрацията му.

2.16.2. Резерви

Законови резерви

Съгласно изискванията на Търговския закон и Устава, дружеството не е длъжно да формира фонд „Резервен“.

Други резерви

Като други резерви се отчитат резервите, формирани от разпределението на балансовата печалба на дружеството по решение на едноличния собственик на капитала.

Резерв от последващи оценки на активи - Резервът е формиран от направената през 2013 година преоценка на имоти, променен с направената преоценка през 2017 година на активите, находящи се в Азотно-кислородната станция в град Бобов дол

2.16.3. Финансови резултати

Нагрупени печалби и загуби от минали години

Същите се посочват в счетоводния баланс отделно от другите статии като неразпределена печалба, съответно непокрита загуба от минали години.

Текущ финансов резултат

Признатите за отчетния период приходи и разходи се включват в отчета за приходите и разходите при определяне на печалбата или загубата за отчетния период, освен ако счетоводен стандарт изисква или позволява друго.

2.17. Задължения

Задълженията се отчитат по историческа цена, която се приема за справедливата стойност на сделката и която ще бъде платена в бъдеще за получените стоки и услуги, фактурирани или не на дружеството. Задълженията в лева се оценяват по стойността на тяхното възникване. Задълженията в чуждестранна валута се отчитат в левове, като се прилага централния курс на датата на сделката, а към 31 декември на текущата година се оценяват по заключителния курс на БНБ. Получените заеми първоначално се отчитат по себестойност, която се приема за справедлива стойност на полученото по сделката, нетно от преките разходи, свързани с тези заеми. Печалбите и загубите се признават в ОПР като приходи (разходи) от лихви през периода, за който е получен заема.

Задълженията се класифицират като текущи, освен за частта от тях, която ще бъде уредена в срок над 12 месеца от края на отчетния период.

2.18. Данъчни задължения

Текущи данъчни задължения са задълженията на дружеството във връзка с прилагането на данъчното законодателство. Същите във финансовия отчет се представят по стойности в съответствие с правилата на съответния данъчен закон за определяне на стойността на всеки вид данък.

2.19. Данъци върху печалбата

Данъкът върху печалбата за годината включва текущ и отсрочен данък. Съгласно българското данъчно законодателство дружеството дължи корпоративен данък при данъчна ставка за 2020 г. е 10 % (2019 г.: 10 %). Данъчната основа за определяне на корпоративния данък е данъчната печалба.

Данъчната печалба/загуба е печалбата/загубата за периода, определена съгласно установените от действащото данъчно законодателство правила, на основата на която се определя размерът на дължимите (възстановимите) данъци. Данъчната печалба/загуба се определя и декларира с годишната данъчна декларация за съответния период.

Разходът за данък представлява сумата от текущия данък от печалбата, измененията на активите и пасивите по отсрочени данъци и преизчисленията, признати през текущия период на текущи данъци от печалбата за предходни периоди.

Текущ данък е сумата на данъка, който трябва да се плати върху данъчната печалба за периода, въз основа на ефективната данъчна ставка към датата на изготвяне на баланса. Текущият данък от печалбата се представя в ОПР като разход за данъци от печалбата за периода, с който се намалява счетоводната печалба или се увеличава счетоводната загуба.

Отсрочен данък се начислява по балансовия метод за всички временни разлики, явяващи се между данъчната основа на активите и пасивите и балансовата им стойност във финансовите отчети.

Активи по отсрочени данъци са сумите на данъците от печалбата, възстановими в бъдещи периоди, по отношение на намаляемите временни разлики, данъчни загуби и данъчен кредит.

Пасиви по отсрочени данъци са сумите на дължимите данъци от печалбата, платими в бъдещи периоди, по отношение на облагаеми временни разлики.

Активи по отсрочени данъци се признават до степента, до която е вероятно да има бъдеща облагаема печалба, срещу която да могат да се използват намаляемите временни разлики, данъчната загуба или данъчния кредит.

При признаването на отсрочените данъчни активи се взема предвид вероятността отделните разлики да имат обратно проявление в бъдеще и възможностите на дружеството да генерира достатъчно облагаема печалба.

Пасиви по отсрочени данъци се признават задължително по отношение на всички облагаеми временни разлики.

Активите и пасивите по отсрочени данъци се оценяват по данъчни ставки, които се очаква да се прилагат за периода, през който активите или пасивите ще се реализират на база данъчните закони, които са в сила.

Активите и пасивите по отсрочени данъци се представят в счетоводния баланс на нетна база, отделно от другите активи и пасиви. Същите не се компенсират в консолидираните отчети.

Измененията на активите и пасивите по отсрочени данъци, освен в случаите когато са дебитирани или кредитирани директно в собствения капитал, се представят във финансовия отчет като разход за данъци от печалбата.

Промяната в сумата на активите и пасивите по отсрочени данъци, които са дебитирани или кредитирани директно в собствения капитал, се отчита в същата балансова статия.

2.20. Доходи на персонала

Съгласно българското законодателство дружеството е задължено да плаща вноски във фондовете за социално и здравно осигуряване. Трудовите правоотношения между работниците и служителите и дружеството, в качеството му на работодател, се основават на разпоредбите на Кодекса на труда и на разпоредбите на действащото осигурително законодателство.

Основно задължение на работодателя е да извършва задължително осигуряване на наетия персонал за фонд „Пенсии”, допълнително задължително пенсионно осигуряване, фонд ”Общо

заболяване и майчинство”, фонд „Безработица”, Фонд „Трудова злополука и професионална болест” и здравно осигуряване.

Размерите на осигурителните вноски се утвърждават със Закона за бюджета на ДОО и Закона за бюджета на НЗОК за съответната година. Вноските се разпределят между работодателя и осигуреното лице в съотношение, което е определено в Кодекса за социалното осигуряване.

Краткосрочни доходи

Краткосрочните доходи на персонала под формата на възнаграждения, бонуси и социални доплащания и придобивки (изискуеми за уреждане в рамките на 12 месеца след края на периода, в който персоналот е положил труд за тях или е изпълнил необходимите условия) се признават като разход в ОПР в периода, в който е положен трудът за тях или са изпълнени изискванията за тяхното получаване, и като текущо задължение (след приспадане на всички платени вече суми и полагачи се удържки) в размер на недисконтираната им сума.

Дължимите от дружеството вноски по социално и здравно осигуряване се признават като текущ разход и задължение в недисконтиран размер, заедно и в периода на начисление на съответните доходи, с които те са свързани.

Към датата на всеки финансов отчет дружеството прави оценка на сумата на очакваните разходи по натрупващи се компенсируеми отпуски, която се очаква да бъде изплатена като резултат от неизползваното право на натрупан отпуск. В оценката се включват приблизителната преценка за разходите за самите възнаграждения и разходите за вноски по задължителното обществено и здравно осигуряване, които работодателят дължи върху тези суми.

Полагащите се суми за компенсируеми отпуски на персонала се отчитат като задължение и като разход, свързан с краткосрочните доходи на персонала.

Дългосрочни доходи при пенсиониране

Съгласно Кодекса на труда работодателя е задължен да изплаща на персонала при настъпване на пенсионна възраст обезщетение, което в зависимост от трудовия стаж в предприятието може да варира между 2 и 6 брутни работни заплати към датата на прекратяване на трудовото правоотношение. По своите характеристики тези схеми представляват планове с дефинирани доходи. При възникване на обстоятелство като пенсиониране, дружеството прилага законовите норми, визиращи неговите задължения към персонала за изплащане на съответните обезщетения и суми, които се признават като разходи и задължения в периода на събитието.

Доходи при напускане

Съгласно Кодекса на труда работодателят има задължение за изплащане на обезщетения при прекратяване на трудов договор. Дружеството признава доходите, начислени при напускане на персонала, като задължение и разход. След изплащането на тези доходи за работодателя не произтичат други задължения към работниците и служителите.

2.21. Лизингови договори

Лизинговият договор е споразумение, по силата на което наемодателят предоставя на наемателя срещу еднократно плащане или серия от плащания (наем) правото на ползване на определен актив за договорен срок.

Класификацията на лизинговите договори се осъществява в началото на лизинга на базата на критерии. При промяна на условията на лизинговия договор, които водят до промяна на критериите, се извършва нова класификация на лизинговите договори.

Разграничаването между финансов лизинг и експлоатационен лизинг при тяхното текущо отразяване и периодично представяне във финансовите отчети се извършва в съответствие с принципа "предимство на съдържанието пред формата".

Финансов лизинг

Лизингополучател

Лизинг на имоти, машини, оборудване, транспортни средства и др., при който дружеството реално носи всички рискове и облаги, произтичащи от правото на собственост, се класифицира като финансов лизинг. Всяко лизингово плащане се разпределя между задължението и финансовите разходи, така че лизинговото задължение да намалява с постоянен темп. Лихвените разходи се включват в отчета за приходите и разходите като разходи от лихви на база ефективен

лихвен процент. Придобитите по договори за финансов лизинг активи се амортизират на база полезния живот на актива.

Експлоатационен лизинг

Лизингополучател

Лизинг, при който наемодателят продължава да притежава съществена част от всички рискове и стопански изгоди от собствеността върху дадения актив се класифицира като експлоатационен лизинг. Поради това активът не се включва в счетоводния баланс на лизингополучателя. Плащанията във връзка с експлоатационния лизинг се признават като разходи в ОПР на база линеен метод за периода на лизинга.

Лизингодател

Наемодателят продължава да притежава съществена част от всички рискове и стопански изгоди от собствеността върху дадения актив, поради което отчита предоставените активи в своя счетоводен баланс и им начислява амортизация (когато те са амортизируеми). Приходът от наеми от експлоатационен лизинг се признава на базата на линейния метод в продължение на срока на съответния лизинг.

2.22. Правителствени дарения и правителствени помощи

Дарение от публични институции се признава първоначално като отсрочен доход (финансиране), когато е налице разумна сигурност, че то ще бъде получено от дружеството, и че последното е спазило и спазва условията и изискванията по дарението.

Дарение от публични институции, свързано с компенсиране на направени разходи, се признава в текущите печалби и загуби на систематична база за същия период, през който са признати разходите.

Дарение от публични институции, свързано с компенсиране на инвестиционни разходи за придобиване на актив, се признава в текущите печалби и загуби на систематична база за целия период на полезен живот на актива, обичайно в размера на признатата в разходите амортизация.

Когато се даряват неамортизируеми активи, дарението се отчита като приход на определена база, свързана с условията на дарението, като срокът за признаване на приходите не може да бъде по-дълъг от 20 години.

Преотстъпеният корпоративен данък и намалението на корпоративния данък по смисъла на Закона за корпоративното подоходно облагане се отчита като резерв.

Правителствени дарения, получени под формата на прехвърляне на непарични активи, се оценяват по справедливата им стойност.

При отчитане на получени в дружеството дарения от трети лица се прилагат правилата за отчитане на дарения от публични институции.

2.23. Финансови инструменти

2.23.1. Финансови активи

Дружеството класифицира своите финансови активи като "заеми (кредити) и вземания" "финансови активи, държани за търгуване" и "финансови активи, обявени за продажба". Класификацията е в зависимост от същността и целите (предназначението) на финансовите активи към датата на тяхното придобиване.

Обичайно дружеството признава в счетоводния баланс финансовите активи на "датата на търгуване"- датата, на която то се е обвързало (поело е окончателен ангажимент) да закупи съответните финансови активи. Всички финансови активи първоначално се оценяват по тяхната справедлива стойност плюс преките разходи по транзакцията.

Финансовите активи се отписват от счетоводния баланс на дружеството, когато правата за получаване на парични средства от тези активи са изтекли, или са прехвърлени и дружеството е прехвърлило съществената част от рисковете и ползите от собствеността на актива. Ако дружеството продължава да държи съществената част от рисковете и ползите асоциирани със собствеността на даден трансфериран финансов актив, то продължава да признава актива в счетоводния баланс, но признава също и обезпечено задължение (заем) за получените средства.

Кредити и вземания

Кредитите и вземанията са недеривативни финансови активи с фиксирани или установими плащания, които не се котират на активен пазар. Кредитите се оценяват в счетоводния баланс по себестойност. Вземанията се представят и отчитат по стойността на тяхното възникване, намалена с размера на обезценката на несъбираемите суми. Тези активи се включват в групата на текущите активи, когато матуритетът им е в рамките на 12 месеца или в обичаен оперативен цикъл на дружеството, а останалите – като нетекущи.

Тази група финансови активи включва: предоставени заеми, търговски вземания, други вземания от контрагенти и трети лица, парични средства и парични еквиваленти. Лихвеният доход по кредитите се представя като финансов приход в ОПР.

В края на отчетния период дружеството оценява дали са настъпили събития и обстоятелства, които показват наличието на обективни доказателства, налагащи обезценка на вземанията.

Финансови активи, държани за търгуване

Като финансови активи, държани за търгуване се отчитат тези, които са придобити с цел получаване на печалба, произтичаща от краткосрочни колебания в цените или в дилърски марж.

Първоначално финансовите активи, държани за търгуване се признават по цена на придобиване, представляваща справедливата стойност на възнаграждението, което е платено, включително разходите по придобиването на инвестицията.

Притежаваните от дружеството финансови активи, държани за търгуване, се отчитат последващо по справедлива стойност, която не се коригира с очакваните разходи по продажба или други вид освобождавания.

Разликите от промените в оценките на финансовите инструменти, отчитани по справедлива стойност и класифицирани като държани за търгуване се отчитат като текущи финансови приходи или разходи.

Финансови активи, обявени за продажба

Финансовите активи, обявени за продажба са недеривативни активи, които са придобити с такава цел или не са класифицирани в друга група. Обичайно те представляват акции или дялове в други дружества, придобити с инвестиционна цел и се включват към нетекущите активи, освен ако намерението на дружеството е да ги продава в рамките на следващите 12 месеца и активно търси купувач. Финансовите активи, обявени за продажба се оценяват по:

- **справедлива стойност** – за дружества, чиито книжа са борсово котирани. Справедливата стойност на тези активи се определя чрез прилагане на борсовата цена на най-скорошната сделка, при условие, че не е имало значителна промяна в икономическите условия в периода между датата на сделката и отчетната дата, или

- **цена на придобиване** – за дружествата от затворен тип, за които е трудно да се намерят данни за аналогови пазарни сделки.

Разликите от промените в оценките на финансовите инструменти, отчитани по справедлива стойност и класифицирани като обявени за продажба се отчитат като увеличение или намаление на резерв от преоценка на финансови инструменти, който може да бъде положителна или отрицателна величина.

Дивиденди по акции и дялове, класифицирани като финансови активи, обявени за продажба, се признават и отчитат в ОПР, когато се установи правото на дружеството да получи плащане.

Притежаваните финансови активи, обявени за продажба се преглеждат към края на всеки отчетен период, дали са настъпили събития и обстоятелства, които показват наличието на обективни доказателства, че за отделен финансов актив или група активи има обезценка. Те се обезценяват, ако балансовата стойност е по-висока от очакваната им възстановима стойност. Сумата на признатата загуба от обезценка е равна на разликата между цената на придобиване и текущата справедлива стойност.

2.23.2. Финансови пасиви и инструменти на собствения капитал

Дружеството класифицира дългови инструменти и инструменти на собствения капитал или като финансови задължения или като собствен капитал в зависимост от същността и условията в договора със съответния контрагент относно тези инструменти.

Финансови пасиви

Финансовите пасиви включват заеми (кредити), задължения към доставчици и други контрагенти. Дружеството признава финансовия пасив в своя счетоводен баланс единствено, когато стане страна в договорните условия на инструмента.

При първоначалното признаване на финансовите пасиви, дружеството ги признава по справедливата им стойност, плюс разходите по сделката, които се отнасят пряко към придобиването или издаването на финансовия пасив. След първоначално признаване дружеството оценява краткосрочните заеми (кредити) по историческа цена, а дългосрочните по амортизирана стойност с използване на ефективния лихвен процент.

2.24. Значими счетоводни приблизителни оценка и преценки***Полезен живот на дълготрайните активи***

Ръководството на дружеството определя очаквания полезен живот и амортизационните норми, прилагани при начисляване на разходите за амортизации, свързани с притежаваните дълготрайни активи. Тази приблизителна оценка се базира на проекция на жизнения цикъл на активите. Тя може да се промени в значителна степен в резултат на промени на пазарната среда и други фактори.

Обезценка на дълготрайни активи

Дълготрайните активи се преразглеждат за наличие на обезценка, когато са налице събития или има промяна в обстоятелствата, подсказващи, че балансовата стойност на активите не е възстановима. За загуба от обезценка се признава сумата, с която балансовата стойност надхвърля възстановимата. Възстановимата стойност е по-високата от нетната продажна стойност и стойността в употреба. За да се определи стойността в употреба, активите се групират в най-малките възможни разграничими единици, генериращи парични потоци. При наличие на индикации за обезценка дружеството обикновено използва експертната на външни лицензирани оценители за определяне на справедливите стойности.

Обезценка на инвестиции

В края на всеки отчетен период ръководството прави оценка дали съществуват индикатори за обезценка на неговите инвестиции. Като основни индикатори за обезценка се приемат: значително редуциране на обема (над 25 %) или преустановяване дейността на дружеството, в което е инвестирано; отчитане на загуби за по-продължителен период от време (над три години), както и отчитане на отрицателни нетни активи или активи под регистрирания капитал.

Преценките на ръководството за обезценка на инвестициите са направени през призмата на неговите прогнози и намерения относно бъдещите икономически изгоди, които се очаква да бъдат получени от дъщерните и асоциираните дружества, включително търговски и производствен опит, осигуряване на позиции на български и чуждестранни пазари, очакванията за бъдещи продажби и други.

Обезценка на вземания

Приблизителната оценка за загуби от съмнителни и несъбираеми вземания се прави към датата на всеки отчет, на индивидуална база. Вземанията, при които са констатирани трудности при тяхното събиране, подлежат на анализ за определяне на частта от тях, която е реално събираема, а останалата част до номинала на съответното вземане се признава в ОПР като загуба от обезценка на текущи активи.

След 360 дни закъснение вече се счита, че може да има индикатори за обезценка. При обезценка на вземанията се прилага индивидуален подход. При преценката на събираемостта на вземанията, ръководството прави анализ на цялата експозиция от всеки контрагент с оглед установяване на реалната възможност за събирането им, а не само на ниво просрочени индивидуални вземания от контрагента. При установяване на висока несигурност относно събираемостта на дадено вземане (група вземания) се прави преценка каква част от него (тях) е обезпечена (залог, ипотека, поръчителства, банкова гаранция и др.) и по този начин е гарантирана събираемостта им (чрез бъдещо възможно реализиране на обезпечението или плащане от поръчител). Вземанията или частта от тях, за които ръководството преценява, че съществува много висока несигурност за събирането им и не са обезпечени, независимо от просрочието, се обезценяват на 100 %. Обезценки на активи се извършват съгласно изискванията на СС 32 -

Финансови инструменти и СС 36 - Обезценка на активи, регламентиращи отчитането на обезценка на различните видове активи. Съгласно СС 36, когато възстановимата стойност на актива спадне под балансовата (преносната) стойност на актива, дружеството отразява намаление на балансовата стойност до размера на възстановимата му стойност. Намалението се третира като загуба от обезценка. Загубата от обезценка на актив се признава веднага като текущ разход за дейността. Ако след извършена обезценка на актив неговата възстановима стойност превиши балансовата му стойност, се отразява възстановяване на загубата от обезценка - като текущ приход от дейността - до размера на предходната обезценка, която е била отразена като текущ разход за дейността.

Провизии

Провизия се признава в баланса и като текущ разход, когато дружеството има правно или конструктивно задължение в резултат на минало събитие и има вероятност за покриването ѝ да бъде необходим определен изходящ поток, съдържащ икономически ползи. Провизията е реално съществуващо задължение на дружеството към датата на финансовия отчет, за което сумата или времето на погасяване са несигурни, неопределими с точност. За признаването ѝ се прилага най-добрата и надеждна приблизителна оценка на разходите, необходими за покриване на текущото задължение към датата на баланса, при отчитането на която се вземат под внимание рискови и несигурни събития и обстоятелства, които ги съпътстват.

Към всяка дата на баланса сумите на признатите провизии се преразглеждат и при необходимост се актуализират чрез доначисляване на провизии или чрез намаляване на вече отчетените провизии, с цел тяхната най-добра приблизителна оценка. В случаите, в които се установи, че за погасяването на задължението вече не е вероятно да настъпи изтичане на ресурси, съдържащи икономически ползи, провизията се реинтегрира. Ефектът от промяната на приблизителната счетоводна стойност се включва в същата статия на отчета за приходите и разходите, която е била използвана за приблизителната стойност преди това и се отразява в периода на промяната и бъдещите периоди, ако промяна засяга и тях.

2.25. Фундаментални грешки и промени в счетоводната политика

Дружеството приема, че грешки над 1,5 % от приходите са съществени за вярното представяне на имущественото и финансовото състояние. За тяхното представяне се прилага препоръчителния подход, регламентиран в СС 8 - Нетни печалби или загуби за периода, фундаментални грешки и промени в счетоводната политика..

Коригирането на грешки се извършва чрез преизчисляване с обратна сила. Фундаментална грешка, която е свързана с предходни периоди, се отчита през текущия период чрез увеличаване или намаляване на салдото на неразпределената печалба (непокритата загуба) от минали години. Сравнителната информация от предходния отчетен период се преизчислява. Промени в счетоводната политика се извършват само когато това се изисква по закон, от счетоводни стандарти, или ако промяната ще доведе до по-подходящо представяне на събитията или сделките във финансовите отчети на дружеството. Промяната в счетоводната политика се прилага с обратна сила. Всяка корекция вследствие на промяната се отразява като корекция на салдото на неразпределената печалба (непокритата загуба) от минали години. Сравнителната информация от предходния отчетен период се преизчислява. Разликата от преизчисляване на разходите за данъци в ОПР за предходния период се посочва като корекция на неразпределената печалба (непокритата загуба) от минали години.

2.26 Събития, настъпили след датата на годишния финансов отчет

Събитията, настъпили между датата на годишния финансов отчет (31 декември) и датата, на която този отчет е одобрен от управляващия орган на дружеството за публикуване, биват коригиращи и некоригиращи.

Коригиращи са тези събития, които доказват условия, съществуващи на датата на годишния финансов отчет. При наличие на коригиращи събития дружеството коригира признатите суми или признава суми, които не са били признати.

Некоригиращи са тези събития, които са показателни за условия, настъпили след датата на годишния финансов отчет. Некоригиращите събития само се оповестяват, без да се коригират вече признати суми и без да се признават допълнително суми.

Когато се получи информация след датата на годишния финансов отчет относно условия, които са съществували към датата на отчета, дружеството актуализира с новата информация оповестяванията, които се отнасят до тези условия.

Предложените или декларираните след датата на годишния финансов отчет дивиденди не се признават като задължение на датата на финансовия отчет.

2.27. Дивиденди

Дивидентите се признават като намаление на нетните активи на дружеството и като задължение към неговия собственик в периода, в който възникне правото му да ги получи.

2.28. Свързани лица

Лицата са свързани, когато едното е в състояние да контролира другото или да упражнява върху него значително влияние при вземането на решения от финансово-стопански характер. Те могат да бъдат юридически и физически лица, в т. ч. управленски персонал. Сделките между свързани лица, в т.ч. прехвърляне на активи и/или на пасиви между тях, се осъществяват при условията на сделки между несвързани лица.

2.29. Отчет за паричния поток

Дружеството отчита и представя паричните си потоци по прекия метод, съгласно който потоците от различните видове сделки се отразяват в отделните дейности по основни класове брутни парични постъпления и брутни парични плащания за отчетния период. Паричните потоци се класифицират като парични потоци от:

- Основна дейност
- Инвестиционна дейност
- Финансова дейност

Инвестиционните и финансовите сделки, които не изискват използването на парични средства, се изключват от отчета за паричните потоци.

Паричните потоци се отчитат на нетна база само когато отразяват по-скоро дейността на клиента, отколкото дейността на дружеството, като например наеми, събирани от името и плащани на собствениците на имотите, както и в случаите когато паричните потоци са в резултат на пера, при които обращаемостта е бърза, тъй като падежите са кратки, като закупуване и продажба на парични еквиваленти, получени краткосрочни кредити, включително овърдрафти и др. подобни.

При изготвянето на ОПП, дружеството съблюдава следните правила:

а) посочените суми в началото и в края на периода трябва да отговарят на сумите, посочени в равностойностните статии в счетоводния баланс;

б) статиите в съответните раздели се подреждат по степен на значимост;

в) дружеството може да добавя нови статии или да променя наименованието на посочените, когато с това се постига по-пълно или по-прецизно представяне на ОПП;

г) в ОПП не се посочват статии, за които липсва счетоводна информация. Този принцип важи и за всички останали елементи на годишния финансов отчет.

2.30. Отчет за собствения капитал

Приета е счетоводна политика отчета да се изготвя чрез включване на:

- Нетна печалба и загуба за периода;
- Салдото на неразпределената печалба, както и движенията за периода;
- Всички статии на приходи или разходи, печалба или загуба, които в резултат на действащите НСС се признават директно в собствения капитал;
- Кумулативен ефект от промените в счетоводна политика и фундаментални грешки в съответствие с СС 8 - Нетни печалби или загуби за периода, фундаментални грешки и промени в счетоводната политика;
- Прехвърляне и разпределение на капитал между собствениците;
- Настъпилите промени в резултат на всички изменения по всички елементи на собствения капитал.

3. БЕЛЕЖКИ КЪМ ГОДИШНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ

3.1. ПРИХОДИ

КАТЕГОРИИ ПРИХОДИ	2020 г.	2019 г.
	Стойност (хил.лв.)	Стойност (хил.лв.)
Приходи от продажби на стоки	60 382	44206
Продажба на минерални вещества	5 686	10 491
Продажба на енергийна смес	15 529	246
Продажба на природен газ	25 151	14 931
Продажба на дизелово гориво	14 016	18 538
Приходи от предоставяне на услуги	12 968	12 134
Приходи от спедиторски услуги	9 272	10 754
Приходи от услуги –транспортни и други	769	
Приходи от услуги свързани с търговията с природен газ	2 426	807
Приходи от наеми	501	573
Други приходи от продажби	8	57
Приходи от продажби на дълготрайни материални активи		1
Приходи от отписани задължения	8	28
Приходи от административни такси		22
Приходи от застраховки		6
Общо приходи от оперативна дейност	73 358	56 397
Финансови приходи	811	1 101
ОБЩО ПРИХОДИ	74 169	57 498

3.2. ФИНАНСОВИ ПРИХОДИ

ПОКАЗАТЕЛИ	2020 г.	2019 г.
	Стойност (хил.лв.)	Стойност (хил.лв.)
Приходи от лихви	811	1101
Лихви по предоставени заеми	460	416
Лихви по цесии	351	685
ОБЩО ФИНАНСОВИ ПРИХОДИ	811	1 101

3.3. РАЗХОДИ

ВИД НА РАЗХОДА	2020 г. Стойност (хил.лв.)	2019 г. Стойност (хил.лв.)
Разходи за суровини и материали	388	146
Офис материали и консумативи	4	1
Топлоенергия	384	145
Разходи за външни услуги	11365	11 146
Наем транспортна техника	9 176	10 244
Ремонти	19	2
Съобщения и комуникации	1	21
Застраховки	18	8
Такси за банки	6	5
Консултантски, правни услуги и одит	165	197
Такси по продажбата на природен газ	1590	638
Мрежови услуги и реклама	284	11
Охрана	1	11
Други разходи за външни услуги	105	9
Разходи за амортизация и обезценки	1979	755
в т.число :		
-Разход за амортизации в т.число:	34	187
Производствени дълготрайни материални активи	4	4
Административни дълготрайни материални активи	30	183
-Разходи за обезценки	1945	568
Разходи за персонала	1250	1170
Производствен персонал в т.ч.:	273	255
- Начислени разходи за неизползвани отпуски	18	8
Административен персонал в т.ч.:	910	849
- Начислени разходи за неизползвани отпуски	30	51
Членове на органите на управление в т.ч.:	67	66
- Начислени разходи за неизползвани отпуски	5	5
Други разходи	49644	41 310
Естествени фири на МЗ		32
Глоби и неустойки към доставчици	1571	24
Безплатна храна по Наредба -11- ваучери	10	12
Местни данъци и такси	19	20
Наказателни постановления		9
Балансова стойност на продадените материали	48044	41213
Общо разходи за оперативна дейност	64626	54 527
Финансови разходи	958	1185
	65584	55 712
ОБЩО РАЗХОДИ		

3.4. ФИНАНСОВИ РАЗХОДИ

ПОКАЗАТЕЛИ	2020 г. Стойност (хил.лв.)	2019 г. Стойност (хил.лв.)
Разходи за лихви, в т.ч.:	958	1115
Лихви по търговски заеми	799	1105
Лихви за закъсняли плащания – към публични институции	42	9
лихви за закъсняли плащания по търговски задължения		1
Други финансови разходи-банкови такси	98	68
Отрицателни разлики от финансови операции	19	2
ОБЩО ФИНАНСОВИ РАЗХОДИ	958	1185

3.5. РАЗХОДИ ЗА ДАНЪЦИ

Данъци върху печалбата от обичайната дейност на дружеството

Параметри:	2020 г.	Стойност (хил.лв.) 2019 г.
Данъчна печалба/загуба		-
Ставка на корпоративния данък	10 %	10 %
Текущ данък върху печалбата	860	163
Отсрочени данъци	3	28
Общо данъци върху печалбата	863	191

- Върху намаляемите временни разлики, неизползваните данъчни загуби или кредити не е признат актив по отсрочен данък към 31.12.2020 г. на основание т. 4.3 от Счетоводен стандарт (СС) 12 - Данъци от печалбата;
- През 2020 г. няма текущи и отсрочени данъци, дебитирани /кредитирани директно в собствения капитал;
- През 2020 г. не е правена корекция в отсрочените данъци в резултат на промяна в данъчното законодателство.
- Няма е и не се е налагало преизчисление на текущи данъци от печалбата за предходни периоди, признати през текущия период

3.6. ДЪЛГОТРАЙНИ МАТЕРИАЛНИ АКТИВИ (ДМА)

Изменения на ДМА през отчетния период

(хил.лв.)

	Земи	Сгради	Съоръже- ния	Машини и оборудо- ване	Други активи	Подобрения	Общо
Отчетна стойност							
Салдо към 31.12.2019 г.		657	114	1748	473	357	3349
Постъпили					104		104
Излезли				5			-5
Салдо към 31.12.2020 г.		657	114	1743	577	357	3448
Амортизация-линеен метод							
Салдо към 31.12.2019 г.		-9	-2	-1204	-294		-1509
Начислена				-2	-32		-34
Отписана				5			5
Салдо към 31.12.2020 г.		-9	-2	-1201	-326		1538
Балансова стойност		648	112	542	251	357	1910
Балансова стойност към 31.12.2020 г.		648	112	542	251	357	1910

Полезен живот на ДМА

<i>Очаквани срокове на полезен живот на дълготрайните материални активи</i>	<i>Средна норма на полезен живот (год.)</i>	
	<i>2020 г.</i>	<i>2019 г.</i>
Сгради	25.00	25.00
Машины и оборудване	3.33	3.33
Съоръжения	25.00	25.00
Стопански инвентар	6.67	6.67
Подобрения земи	10.00	10.00
Други дълготрайни активи	6.67	6.67

Ползвани в дейността ДМА – чужда собственост

През 2020 година дружеството продължава да ползва активи - чужда собственост както следва: 2 броя офиси в град Перник и в “ТЕЦ Бобов дол” ЕАД и 2 броя Бензиностанции – в град Перник и в град Бобов дол - наети активи, съгласно сключени договори за наем.

Отчетна стойност на напълно амортизираните ДМА

<i>Групи активи</i>	<i>Отчетна стойност (хил.лв.)</i>	
	<i>31.12.2020 г.</i>	<i>31.12.2019 г.</i>
Машины, оборудване и апаратура	1159	1 154
Транспортни средства	83	81
Общо	1242	1 235

През 2020 г.:

- Няма промяна на прилагания линеен метод на амортизация;
- Не са извършвани промени в приблизителните оценки на полезния живот на активите;
- Няма поети ангажименти за придобиване на ДМА, включително авансови плащания;
- Няма временно извадени от употреба ДМА, с изключение на Азотната станция, от която се очаква да бъдат продадени голяма част от неработещите машини съоръжения през следващата 2021 година.

3.7. СТОКОВО – МАТЕРИАЛНИ ЗАПАСИ

Отчетна стойност на стокowo-материалните запаси, представени по нетна реализируема стойност

<i>Вид</i>	<i>Отчетна стойност (хил.лв.)</i>	
	<i>31.12.2020 г.</i>	<i>31.12.2019 г.</i>
Суровини и материали	26	26
Резервни части	18	18
Горива и смазочни материали	2	2
Спомагателни материали	5	5
Други материали	1	1
Стоки в т. ч.	457	92
Дизелово гориво	52	92
Природен газ	373	
ОБЩО	483	118

Не е извършвано и не се е налагало намаление на отчетната стойност на стоково-материалните запаси до нетната реализируема стойност, т.к. няма индикации за такава корекция.

Няма и не се е налагало възстановяване на намаление на отчетната стойност на стоково-материалните запаси, признато като текущ приход.

Към датата на финансовия отчет няма съществена разлика между балансовата стойност и пазарната стойност на стоково-материалните запаси.

Няма материални запаси, дадени в залог за обезпечаване на пасиви на дружеството.

3.8. КРЕДИТИ И ВЗЕМАНИЯ

Вземания	31.12.2020 г.			31.12.2019 г.		
	Сума на вземането (хил.лв.)	Степен на ликвидност		Сума на вземането (хил.лв.)	Степен на ликвидност	
		До 12 месеца	Над 12 месеца		До 12 месеца	Над 12 месеца
I. Предоставени заеми (отчетна стойност, +)	16246	15416	830	9320	8407	913
1. Предоставени заеми на предприятия - трети лица	14700	14159	541	7035	6417	618
2. Лихви по предоставени заеми на предприятия - трети лица	1546	1257	289	2285	1990	295
II. Вземания от клиенти и доставчици (отчетна стойност, +)	34438	34438		24 234	24234	
1. Вземания от клиенти по продажби – трети лица	32049	32049		22765	22765	
2. Вземания от доставчици	2419	2419		1469	1469	
III. Други вземания (отчетна стойност, +)	36362	36362		36803	27204	9599
1. По договори за цесии с трети лица	34488	34488		36559	26960	9599
2. Съдебни вземания	118	118		118	118	
3. Предоставени гаранции	1756	1756		126	126	
Всичко сума на вземанията (отчетна стойност, +)	87046	86216	830	61037	51438	9599
Сума на обезценка (-)	-30	-30		-30	-30	
Нетен размер на вземанията	87016	86186	830	70327	59815	10512

3.9. ПАРИЧНИ СРЕДСТВА

Компонентите на паричните наличности и паричните еквиваленти, представени в счетоводния баланс са:

Компонент	Сума (хил.лв.)	
	31.12.2020 г.	31.12.2019 г.
Парични средства в брой в лева	10	11
Парични средства в безсрочни разплащателни сметки в лева	8360	3511
Общо	8370	3522

Към датата на финансовия отчет размерът на държаните от предприятието парични средства, които не са на разположение, поради държани като обезпечение /запор/ възлизат на 3 510 хил.лв.

Направени са обезпечения пред Министерството на икономиката – за търговия на дребно с дизелово гориво, както и за наши контрагенти по договори във връзка с търговията с природен газ.

3.10. СОБСТВЕН КАПИТАЛ

Основен (записан) капитал ЕООД

Участие в капитала на ЕООД

Съдружник	31.12.2020 г.				31.12.2019 г.			
	Брой дялове	Стойност (хил.лв.)	Платени (хил.лв.)	% Дял	Брой дялове	Стойност (хил.лв.)	Платени (хил.лв.)	% Дял
ЛИФОНД ИНВЕСТМЪНТС ЛИМИТИД – РЕПУБЛИКА КИПЪР	5050	505	100	100	5050	505	100	100
Общо	5050	505	100	100	5050	505	100	100

Съгласно Договор за покупко-продажба на дялове под номер 13914/2014 на 30.06.2014 година, считано от 05.09.2014 г., едноличен собственик на капитала е *Лифонд Инвестмънтс Лимитид, компания надлежно регистрирана според законите на Република Кипър* – Компания, инкорпорирана и регистрирана съгласно законите на Република, с регистрационен НЕ 332787

С Протокол от 12.06.2019 година е взето решение за увеличаване на капитала на дружеството за сметка на натрупаната неразпределена печалба в размер на 500 хиляди лева, разпределени на 5000 дяла, всеки с номинал по 100 лева. Дяловете са лични и неделими на едноличния собственик. Капиталът на дружеството е внесен изцяло.

Резерви

(хил.лв.)

Наименование	Резерв от последващи оценки на активи	Общо резерви
Резерви към 01.01.2020 г.	1334	1334
Преизчислени резерви към 01.01.2020 г.	1334	1334
Резерви към 31.12.2020 г.	1334	1334

Резервът е формиран от направената през 2013 година преоценка на имоти, променен с направената преоценка през 2017 година на активите, находящи се в Азотно-кислородната станция в град Бобов дол. През 2020г. няма индикация за преоценка.

Финансов резултат

(хил.лв.)

Наименование	Неразпределена печалба от минали години	Непокрита загуба от минали години	Текуща печалба/загуба
Финансов резултат към 01.01.2019 г.	32213		1595
Движение през 2020 г.	1595		
Прехвърляне на печалбата за 2019г.	1595		(1595)
Отчетена печалба за 2020 г.			7722
Финансов резултат към 31.12.2020 г.	33808		7722

3.11. ЗАДЪЛЖЕНИЯ

Задължения	31.12.2020 г.			31.12.2019 г.		
	Сума на задължението (хил.лв.)	В т.ч. изискуем и след повече от 5 г. (хил.лв.)	Обезпечение	Сума на задължението (хил.лв.)	В т.ч. изискуем и след повече от 5 г. (хил.лв.)	Обезпечение
I. По заеми	27125			11610		
1. Заеми от трети лица	27125			11610		
В т.ч. лихви	2414			1676		
II. Задължения към доставчици	12396			6785		
1. Задължения към трети лица	12396			6785		
III. Задължения към бюджета	2156			382		да
1. За корпоративен данък	860			163		да
2. За данък върху добавената стойност	1207			29		да
3. За ДДФЛ	8			9		да
4. За МДТ	7			79		да
5. За лихви МДТ				14		да
6. За акциз	45			44		да
7. За наказателни постановления				9		да
8. Осигуровки	29			35		да
IV. Задължения към персонала	132			184		
1. За възнаграждения	70			100		
2. За компенсируеми отсъствия	62			84		
V. Други задължения	12938			21539		
1. Други кредитори, в т.ч. задължения по договори за цесия	11773			21487		
2. Други кредитори	1165			52		
Всичко сума на задълженията	54747			40 500		

Информация за естеството и формата на обезпеченията

Част от задълженията за данъци и осигуровки на обща стойност 150 хиляди лева към 31.12.2020 г. са обезпечени с Банкова гаранция в размер на 125 хил.лв , а 25 хил.лева. са преведени по сметка на НАП.

3.12. ДОХОДИ НА ПЕРСОНАЛА

Средносписъчен брой на персонала

Категория персонал	Средносписъчен състав (брой)	
	2020 г.	2019 г.
Административен персонал	12	12
Членове на органи на управление	1	1
Производствен персонал	9	14
Помощен административен персонал	9	9
Общо	31	36

Краткосрочни доходи на персонала

Категория персонал	Сума (хил.лв.)	
	2020 г.	2019 г.
Производствен персонал	273	255
Възнаграждения	214	228
Осигуровки-нямат ли осигуровки	37	19
Компенсиреми отпуски	18	7
Осигуровки за компенсируеми отпуски	4	1
Административен персонал	910	849
Възнаграждения	795	714
Осигуровки-нямат ли осигуровки	73	84
Компенсиреми отпуски	35	42
Осигуровки за компенсируеми отпуски	7	9
Членове на органи на управление	67	66
Възнаграждения	67	61
Осигуровки-нямат ли осигуровки		5
Общо	1250	1170

Неизплатени краткосрочни доходи на персонала

Категория персонал	Сума (хил.лв.)	
	31.12.2020 г.	31.12.2019 г.
Производствен персонал	42	61
Административен персонал	85	118
Членове на органи на управление	5	5
Общо	132	184

3.13. ЛИЗИНГОВИ ДОГОВОРИ

3.13.1. Дружеството е НАЕМОДАТЕЛ по лизингови договори, в т.ч.

- Експлоатационни, свързани с предоставянето на строителна механизация и техника и транспортни средства.

Стойност на предоставените по лизингови договори активи:

Предоставени активи по лизингови договори	Стойност (хил.лв.)	
	31.12.2020 г.	31.12.2019 г.
По експлоатационен лизинг, в т.ч.:		
- строителна механизация и техника		1
- транспортни средства	112	137
Общо стойност на предоставените активи по лизингови договори	112	138
Вземания по лизингови договори		Сума (хил.лв.)
	31.12.2020 г.	31.12.2019 г.
По експлоатационен лизинг	305	364
Обща сума на вземанията по лизингови договори	305	364

Активи, предоставени по експлоатационните лизингови договори и начислена към датата на финансовия отчет амортизация:

Активи, предоставени по експлоатационни лизингови договори (хил.лв.)	Отчетна стойност (хил.лв.)	Нагрупа на амортиз	31.12.2020 г.		Отчетна стойност на	Нагрупа на амортиза	31.12.2019 г.	
			Балансова стойност (хил.лв.)				Балансова стойност (хил.лв.)	

	ация (хил.лв.)		ст (хил.лв.)	ция (хил.лв.)		
Машини –строителна механизация и техника	867	867	-	867	866	1
Транспортни средства	334	222	112	334	197	137
Общо стойност	1201	1089	112	1201	1063	138

Условни наеми, признати на приход

Предприятието няма договорености за условни наеми, представляващи част от лизинговите плащания, която не е определена като сума, а се основава на друг фактор, като например процент от продажбите, ценови индекси, пазарни лихвени проценти и др.

Значителни лизингови ангажименти

Предприятието няма поети такива.

3.13.2. Дружеството като НАЕМАТЕЛ по лизингови договори:

- Експлоатационни, свързани с употребата на чужди активи, както следва:
Офис в сградата на Минна дирекция – Перник
Офис в административната сграда на „ТЕЦ Бобов дол” ЕАД
Активи за бензиностанция в град Бобов дол – Цистерна с обем 20м.куб. и колонка.
Активи за бензиностанция в Обогабителна фабрика Перник – Поземлен имот с 3 броя сгради и два броя цистерни за дизелово гориво.

- Финансово обвързани за придобиване на два броя леки автомобили “Шкода” от “ЕУРАТЕК ФИНАНС” АД по Договори за финасов лизингна обща стойност 104 хил.лв.

Задължения по лизингови договори:

- По Експлоатационни лизингови договори нямаме задължения, тъй като се покриват текущо през годината.
- По Финансовият лизинг към 31.12.2020 г., общото задължение е 81 хил.лв, като няма неразплатени задължения по вноски по договорите за лизинг.

3.14. СВЪРЗАНИ ЛИЦА

Списък на свързаните лица

Наименование и седалище на свързаното лице	Описание на типа свързаност
ЛИФОНД ИНВЕСТМЪНТС ЛИМИТИД – РЕПУБЛИКА КИПЪР	Едноличен собственик на капитала

През 2020 г. няма:

- извършени сделки със свързани лица;
- получени кредити от свързани лица;
- предоставени кредити на свързани лица;
- сделки между дружеството и членовете на органите на управление и административния персонал;
- предоставени аванси и кредити на членовете на органите на управление и административния персонал.

4. ДОПЪЛНИТЕЛНИ ОПОВЕСТЯВАНИЯ

4.1. Влияние на ПАНДЕМИЯТА COVID 19 върху дейността и финансовите резултати на дружеството

В началото на 2020 г. поради разпространение на новия коронавирус COVID - 19 в световен мащаб се появиха затруднения в бизнеса и икономическата дейност на редица предприятия и цели икономически отрасли. На 11.03.2020 г. Световната здравна организация обяви и наличието на пандемия от коронавирус.

Към 31.12.2020г дружеството като цяло не е повлияно от настъпилата пандемия.

Основните цели на дружеството по време на извънредното положение са:

- а) да се запазят човешките ресурси;
- б) да се подържат постигнатите обеми и резултати.

Във връзка с тези цели е създадена нова организация на работа на служителите и тези, които са застрашени и в рискови групи, работят от къщи, а за останалите служители е създадена организация в офисите да се работи от отделни кабинети и предпазна дистанция. В дружеството са взети всички мерки, съгласно изискванията на Министерство на Здравеопазването, свързани с превенция срещу вируса. На служителите, работещи в офиса, намиращ се в град Перник и офиса в ТЕЦ БОБОВ ДОЛЪ ЕАД с. Големо село , се провеждат периодични и извънредни инструктажи за дезинфекция. Забранен е достъп на външни лица в помещенията. Закупена е и инсталирана бактерицидна UV лампа, която осигурява допълнителна защита на работещите на закрито. Търговските представители, работещи в страната могат да извършват разходи, свързани със закупуването на маски, ръкавици и всякакви други средства за защита и дезинфекция, които ръководството приема. Изразяваме становище, че дружеството ще продължи да осъществява дейност през следващите дванадесет месеца и в условия на пандемия.

Разработена е Оценка на риска за здравето и безопасността на работещите от нов биологичен агент Коронавирус SARS-COV-2, причиняващ заболяване Covid-19. Дружеството се справи добре в условията на пандемията.

Вярваме, че Дружеството се справя и може да се справи с тази изключителна ситуация без значителни негативни последици от нея

4.2. Събития, настъпили след датата на годишния финансов.

Между датата на годишния финансов отчет и датата на одобрението му за публикуване не са възникнали коригиращи и некоригиращи събития, от които да възникнат специални оповестявания или корекции съгласно изискванията на Счетоводен стандарт 10.

4.3. Фундаментални грешки и промени в счетоводната политика.

През отчетния период не са констатирани грешки, съответно не са извършвани промени в счетоводната политика.

4.4. Счетоводни предположения и приблизителни счетоводни преценки

През 2020 г. не е извършвана промяна на приблизителните счетоводни стойности, която оказва значителен ефект през текущия период или се очаква да окаже значителен ефект през бъдещи периоди, поради липса на индикации за такава.

4.5. Условни активи и пасиви

- Към 31.12.2020 г. Има направено обезпечение с Банкова гаранция в размер на 125 хил.лв и преведени по сметка на НАП 25 хил.лева – на обща стойност 150 хиляди лева към 31.12.2020 г.
- Към 31.12.2020 година предоставените депозити, свързани с търговската дейност на дружеството, са :
  - 15 хил.лева – по договора за спедиция с „БДЖ Товарни превози” ЕООД
  - 1 716 хил.лева – по договора за търговия с природен газ с „Булгартрасгаз” ЕАД

- Към 31.12.2020 г. няма предоставени гаранции и обезпечения от трети лица;
- Дружеството няма писмени договорености, респективно уговорки с трети лица, от които да произтичат рискове и изгоди, оказващи съществено влияние върху оценката на финансовото му състояние

4.6.Заведени съдебни дела от и срещу дружеството

През 2020 г. няма заведени съдебни дела от и срещу дружеството.

Дружеството има признато вземане, предявено и включено в ТД № 55/2011 на КОС срещу „Въгледобив Бобов дол” ЕООД в размер на 274 хил.лева. Част от вземането е погасено, като в момента остатъка по делото - главница е 118 хил.лева. Ръководството смята, че вероятността да се получи и тази главница и дължимите лихви е голяма.

4.7.Управление на финансовия риск

В хода на обичайната си стопанска дейност дружеството може да бъде изложено на различни финансови рискове. Финансов е рискът, присъщ на финансовите инструменти, който се проявява поотделно или съчетано в следните разновидности:

- а) риск на паричния поток;
- б) кредитен риск;
- в) ликвиден риск;
- г) ценови риск, който в зависимост от вида на финансовия инструмент може да бъде:
  - валутен риск;
  - лихвен риск;
  - пазарен риск.

Ръководството на дружеството следи възможните рискове и има за цел да намали евентуални неблагоприятни ефекти върху дейността на дружеството.

▪ Риск на лихвоносни парични потоци

Рискът на лихвоносните парични потоци е рискът, свързан с вероятността бъдещите парични потоци на даден финансов инструмент да варират в следствие на промени в пазарните лихвени проценти.

В структурата на активите на дружеството лихвоносните активи са представени от парични средства и предоставени заеми, които обичайно са с фиксиран лихвен процент. Привлечените средства на дружеството под формата на заеми и др. са също обичайно с постоянен лихвен процент. Политиката на дружеството е да се договарят фиксирани лихвени проценти, тъй като плаващият лихвен процент поставя паричните потоци в зависимост от лихвения риск. Ръководството на дружеството текущо наблюдава и анализира неговата експозиция спрямо промените в лихвените равнища с цел минимизиране на лихвения риск.

▪ Кредитен риск

Кредитният риск за дружеството се състои от риск от финансова загуба в ситуация, при която клиент или страна по финансов инструмент не успее да изпълни своите договорни задължения изцяло и в предвидените срокове. Кредитният риск произтича основно от търговските вземания и предоставените заеми.

Към 31 декември на текущата и съответно предходната година максималната кредитна експозиция на дружеството при условие, че неговите контрагенти не изпълнят своите финансови задължения, е както следва:

	31.12.2020 г. (хил.лв.)	31.12.2019 г. (хил.лв.)
Парични средства	8 370	3 522
Блокирани парични средства	3 510	
Търговски и други краткосрочни вземания, нетно	72 027	53 398
Общо	80 397	56 920

▪ **Ликвиден риск**

Ликвидният риск произтича от възможността дружеството да не погаси в договорения размер или изобщо финансов пасив, както и възможността дружеството да погаси в пълен размер финансов пасив, но на по-късна дата от уговорената.

Дружеството управлява своите активи и пасиви по начин, който му гарантира да обслужва текущите си задължения.

▪ **Ценови риск**

Ценовият риск е рискът, произтичащ от колебанията в цената на финансовите инструменти.

Дружеството е изложено на ценови риск в резултат на евентуално нарастване на доставните цени на суровините и материалите, както и намаляване на продажните цени на продуктите и услугите в резултат на ограничаване на пазарите и нарастващата конкуренция.

За минимизиране на ценовия риск дружеството прилага гъвкава маркетингова и ценова политика, изхождайки от трите основни фактора – оптимална структура на разходите, цени на конкурентите и покупателна възможност на потребителите.

▪ **Валутен риск**

Сделките на дружеството се осъществяват в български лева, като по този начин валутният риск е сведен до минимум.

▪ **Пазарен риск**

Дружеството работи в силно конкурентна и динамична бизнес среда. Това предполага вземането на бързи и адекватни управленски решения с цел разумна политика свързана с финансовата и трудовата обезпеченост.

5. ДЕЙСТВАЩО ПРЕДПРИЯТИЕ

Принцип на действащо предприятие

Ръководството на дружеството е извършило оценка на приложимостта на принципа-предположение за действащо предприятие, като фундаментален принцип при изготвянето на финансовия отчет. Тази оценка обхваща периода до 31.12.2020 г. и поне 12 месеца напред. На базата на тази оценка ръководството на дружеството счита, че не са налице фактори и/или събития, които да показват съмнения относно прилагането на този принцип като база за изготвяне на финансовия отчет.

Ръководството на дружеството счита, че на този етап няма индикации за значително повлияване на принципа –предположение за действащо предприятие в резултат на пандемията от COVID-19.

Ръководството счита, че дружеството е действащо предприятие и ще остане такова, няма планове и намерения за преустановяване на дейността в предвидимо бъдеще.

Ръководството няма планове или намерения, които могат съществено да променят балансовата стойност или класификацията на активите и пасивите, отразени във Финансовия отчет и има намерение и полага всички усилия да продължи дейността на Дружеството в обозримо бъдеще.

Ръководството полага и всички необходими усилия за положително развитие на дейността на Дружеството

гр.Перник

Дата: 02 юни. 2021 г.

Съставител: .....

/Жана Милчова Гълъбова/

Ръководител:.....

/ Димитър Йорданов Иванов/

